

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3022/2022
24.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., ког заступа пуномоћник Небојша Богдановић, адвокат из ..., против туженог Друштво са ограниченом одговорношћу за пословне услуге и консалтинг „Афеја“ Београд, због повреде ауторског права, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 190/21 од 17.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 24.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 190/21 од 17.11.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П4 40/20 од 07.06.2021. године, у ставу првом изреке, одбијен је приговор литиспенденције у односу на парницу П4 број 132/21. У ставу другом утврђено је да је тужени повредио ауторско право тужиоца тако што је без сагласности аутора саопштио ауторско дело тужиоца – фотографију „... тврђава – утврђење“ и јавно саопштио без назначења имена или псеудонима аутора. У ставу трећем обавезан је тужени да увод и изреку пресуде објави на свом интернет сајту www.turistickiklub.com у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде. У ставу четвртом одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да на свом интернет сајту објави преостали део пресуде. У ставу петом одбачена је тужба тужиоца у делу да се обавезе тужени да након пријема писменог отправка пресуде потпише тужиоца као аутора фотографије на свом интернет сајту. У ставу шестом обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка са законском затезном каматом од извршности одлуке до пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж4 190/21 од 17.11.2021. године одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда Вишег суда у Београду у ставовима 2, 3. и 6. изреке. Одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП,

погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побиијану другостепену пресуду у границама ревизијских навода, у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија туженог неоснована.

У поступку доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Ревизија не може да се изјави због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, осим уколико је та повреда учињена у поступку пред другостепеним судом, у смислу одредбе члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП, на шта се ревизијом туженог не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је аутор фотографије „... тврђава-утврђење“, која је објављена 2007. године у оквиру Монографије „... тврђава“, у којој је наведено да је тужилац њен аутор. Наведена Монографија заведена је код Народне библиотеке Србије, са подацима о аутору и издавачу. Тужени је на свом сајту www.turistickiklub.com јавно саопштио ову фотографију без означања имена или псеудонима тужиоца као аутора, као и без сагласности тужиоца. Тужилац је сазнао да се његова фотографија налази на сајту туженог у фебруару 2020. године, када је сачинио screenshot интернет странице и видео снимак отварања сајта туженог на ком се налази фотографија. Тужилац се 05.12.2020. године обратио туженом путем е-mail-а ради покушаја мирног решења спора. Након овог обраћања тужиоца фотографија је уклоњена са сајта туженог. Тужилац је професионални фотограф по занимању.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су стали на становиште да је тужени објављивањем фотографије тужиоца, без навођења његовог имена или псеудонима и без његове сагласности, повредио ауторско право тужиоца. Полазећи од тога да тужени у току поступка није доказао да је тужилац пренео своја ауторска права на друго лице и при утврђеној чињеници да је тужени јавно саопштио фотографију тужиоца на свом сајту, нижестепени судови су утврдили да је тужени на описани начин повредио ауторско право тужиоца у смислу одредби члана 15, 16. став 1. и 30. Закона о ауторским и сродним правима, у вези одредбе члана 205. став 1. тачка 1. и 5. истог закона.

Врховни касациони суд налази да су одлуке нижестепених судова донете правилном применом материјалног права на утврђено чињенично стање.

У складу са одредбом члана 15. Закона о ауторским и сродним правима, аутор има искључиво право да његово име, псеудоним или знак буду назначени на сваком примерку дела, односно наведени приликом сваког јавног саопштавања дела изузев ако је то, с обзиром на конкретни облик саопштавања дела, технички немогуће или нецелисходно. Носилац ауторског права може, сходно одредби члана 205. став 1. тачка 1. Закона, тужбом да захтева утврђење повреде права. У току поступка је утврђено да је тужилац аутор ауторског дела – фотографије „... тврђава – утврђење“. Такође је утврђено, увидом у приложени screenshot који је сачинио тужилац и увидом у CD са видео записом отварања сајта туженог, да је тужени саопштио фотографију тужиоца на свом сајту www.turistickiklub.com, без означања имена или псеудонима тужиоца као аутора. Тако утврђене чињенице упућују на закључак о правилној примени

материјалног права у овој правној ствари. Објављивањем фотографије тужиоца, која представља његово ауторско дело, на сајту који је намењен неограниченом кругу корисника, тужени је повредио ауторско право тужиоца, изричито предвиђено одредбом члана 15. Закона о ауторском и сродним правима, у вези одредбе члана 30. истог закона.

Ревизијом туженог оспорава се правилност утврђеног чињеничног стања. Ревидент указује да у току поступка није утврђено да наведена фотографија представља ауторско дело, нити да је тужилац њен аутор, а није утврђено ни да је предметна фотографија била објављена на сајту туженог. У току поступка је оценом изведених доказа и применом правила о терету доказивања утврђено да је предметна фотографија ауторско дело, које је као такво објављено у Монографији „... тврђава“ и публиковано у Народној библиотеци. Утврђено је да је тужилац аутор те фотографије, на којој је наведено његово име и презиме, а његово име као аутора фотографије наведено је и у подацима који се односе на наведену публикацију. Насупрот ревизијским наводима туженог, у конкретном случају нема места примени одредаба 43. и 48. Закона о ауторским и сродним правима. Без обзира што сајт туженог није комерцијалног карактера и има за циљ обавештавање домаће јавности о историјским знаменитостима Србије, нема услова за примену одредбе члана 43. Закона о ауторским и сродним правима. Тужени није саопштио фотографију тужиоца ради извештавања о одређеном текућем догађају, па нема места примени изузетка прописаног наведеном законском одредбом сходно ком је дозвољено јавно саопштавање ауторских дела у обиму који одговара сврси и начину извештавања о текућем догађају, без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде. Неоснован је ревизијски навод туженог да у конкретном случају није испуњен „услов јавности саопштавања“, те да се повреда ауторског права у овом спору подводи под тзв. „ембедовање“. Ембедовање подразумева уметање аудио или визуелног садржаја у оквиру текстуалног садржаја путем интернет линка ка ауторском делу које је објављено од стране аутора на различитим интернет платформама. У том случају, трећа лица бивају аутоматски упућена на одговарајуће платформе на које је сам аутор поставио своје дело па стога није испуњен услов „нове јавности“ да би то ауторско дело уживало заштиту због јавног саопштавања. То није конкретан случај. Сајтови на које тужени упућује у ревизији нису сајтови на којима је сам тужилац објавио предметну фотографију. Тако нешто у току поступка није утврђено. Напротив, тужилац се у току поступка изјаснио да води још судских спорова због повреде његовог ауторског права поводом наведене фотографије. Околност да се наведена фотографија тужиоца налази и на другим сајтовима, те да ни на тим сајтовима није наведено име тужиоца као аутора, не амнестира туженог од његове одговорности за повреду ауторског права. У току поступка је утврђено да је предметна фотографија тужиоца објављена у оквиру Монографије „... тврђава“, која је заведена у Народној библиотеци Србије, као и да су у тој публикацији наведени подаци о аутору фотографија које се налазе у објављеној монографији. Стога је Врховни касациони суд оценио изнете ревизијске наводе туженог неоснованим. Цењени су и остали наводи ревизије и утврђено је да су неосновани и да нису од утицаја на правилност другостепене пресуде.

На темељу изнетих разлога одлучено је као у изреци, применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић